

2591

Вестник на българите в Унгария

БЪЛГАРСКИ

декември, 2004 г.

вести

BOLGÁR HÍREK • A MAGYARORSZÁGI BOLGÁROK KÉTNYELVŰ HAVILAPJA • DECEMBER

MIKULÁS

Mikulás

A hagyományos Mikulás-ünnepségre idén a Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Pravoszláv Templomban került sor. A feldíszített karácsonyfa mellett a gyerekek először a Zvezdici bolgár gyermekkórus koncertjét hallgathatták meg. A kórus a Bolgár Kulturális Intézet és a Bolgár Országos Önkormányzat meghívására érkezett Budapestre. A kórus és a szólisták különböző gyerekdalokat, egyházi énekeket és népdalfeldolgozásokat adtak elő. A koncert után megérkezett a várva-várt Mikulás, aki ajándékokat osztott a gyerekeknek.

A koncert végén a Zvezdici gyermekkórus karmesterével, Lidia Canevával beszélgettünk. Lidia Caneva: A kórus 1988-ban alakult meg. Első ízben 1995-ben jártunk Budapesten, akkor is ebben a templomban énekeltünk. A kórusnak 40 tagja van, ide most 18 gyerekkel érkeztünk. Vendégszereltünk már Bécsben, Prágában, Pozsonyban, Isztambulban és Olaszországban is. Repertoárunkon nagyon sok különböző dal szerepel.

Bolgár Hírek: *Hogyan toborozák a gyerekeket?*

L.C.: A mostani gyerekek már az ötödik generáció tagjai. 6 évestől 18 éves korig veszünk fel jelentkezőket, a 17 év alatt több mint 400 gyerekkel dolgoztunk együtt. Közülük 18-an a későbbiekben zenei pályát választottak.

B.H.: *A gyerekeknek van kedvenc műfajuk?*

L.C.: Bármily furcsán is hangzik, de nagyon szeretik a komolyzenét, és kedvelik az egyházi énekeket is.

B.V.: *Mik a kórus tervei a jövőben?*

L.C.: Már 2006-ra is vannak koncertjeink. 2005-ben komoly turnénk lesz Franciaországban, de megyünk Olaszországba és Svájcba is. A legközelebbi fellépésünk pedig Kairóban lesz.

Микулаш

Традиционният празник за децата на деня на Св. Никола тази година бе отбелязан в Бъл-

гарския православен храм „Св. Св. Кирил и Методий“. Край украсената елха най-напред прозвуча концертът на детски хор „Звездици“ от София, пристигнал специално за тържеството по покана на Българския културен институт и Българското републиканско самоуправление. Гостите имаха възможност да чуят в хорови и солови изпълнения на младите певци детски песни, църковна музика и обработка на народни песни. В края на концерта в залата пристигна дядо Мраз и раздаде на всички деца лакомства по случай празника. След концерта разговаряхме с диригентката на хор „Звездици“ Лидия Цанева.

Лидия Цанева: Хорът е създаден през 1988 г. и пее вече 17 г. За пръв път бяхме в Будапеща през 1995 г., когато също пяхме в този храм. Хорът се състои от 40 деца, тук дойдоха 18 от тях. Изнасяли сме концерти във Виена, Прага, Братислава, Истанбул, Италия. Хорът има над 140 заглавия класическа музика, православни песнопения, музика на славянските народи и фолклор. Имаме и детски песни, някои от тях написани специално за детски хор „Звездици“.

Български вестни: *Как се обновава съставът на хора?*

Л.Ц.: Това е петото поколение

деца, които участват в хора. Ние приемаме деца от 6 до 18 годишна възраст, разбира се, с конкурс. Освен певческите данни, много важно е да имат желание да пеят. За тези 17 години през нашия хор са минали над 400 деца, от които 18 деца са поели пътя на музиката и сред тях има вече известни имена, които пеят на българска и на международна сцена в класическия жанр.

БВ: *Имат ли децата предпочитание към някои от жанровете?*

Л.Ц.: Всички обичат класиката, колкото и да е чудно. В началото има известен страх, но когато навлязат с голямо удоволствие и предпочитание пеят класическа музика. Особено добре възприемат и православните песнопения.

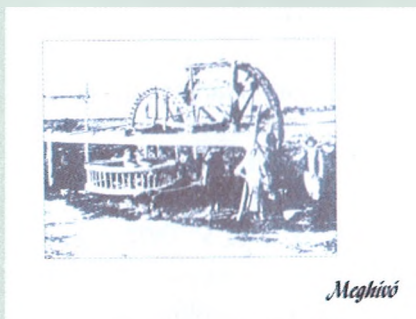

БВ: *Какви са по-нататъшните планове на хора?*

Л.Ц.: Имаме запланирани вече концерти за 2006 г. През 2005 г. ще имаме доста сериозно турне във Франция през м. юли, където ще участваме в конкурс. След което ще имаме концерти в Италия и в Швейцария. Искам да добавя, че хорът пее песни на 34 езика, някои от които много екзотични. Най-близкия ни план – веднага след връщането ни от Будапеща – е едно пътуване до Кайро, където ще имаме два концерта пред египетска публика.

Фелшьожолца

В неделя следобед на 28 ноември т.г. в Културния дом във Фелшьожолца се състоя последната за годината проява на Българското малцинствено самоуправление в града. На тържеството присъства кметът на града Атила Фехер,

Meghívó

секретарят на кметството Шахо Золтанне, както и членове на общинския съвет. Сред гостите бяха членовете на българските самоуправления в Дебрецен и Мишколц, Праток Золтанне от областната управа, както и Владимир Калицов от Будапеща. Почетният гост Никола Паров, автор на музикалната композиция „Легенда за слънцето“, и известната певица Агнеш Херцку зарадваха присъстващите с изпълнения на балканска музика. Стойчо Ангеловне бе приготвила български кулинарни специалитети. С продукти от градината на Коста Ганчев младши бе подредена изложба на зеленчуци. Културната проява бе подкрепена от местния културно-просветен център, от чарда „Покол“, от Спестовната каса на Фелшьожолца и околността, както и от Янош Шигел и неговото семейство. Огромната работа по подготовката на тържеството се падна на директора на Културния дом Ференц Пап.

Българско малцинствено самоуправление във Фелшьожолца

Новини от Дебрецен

От 12 до 18 декември в Дебрецен в културния център на „Уйкерт“ българското самоуправление със съдействието на Българския културен институт организира изложбата „България в гоблени“ от творбите на Росица Бакалова и нейния съпруг. Тя бе открита от Пламен Пейков, директор на БК, който накратко запозна присъстващите с творбите на семейство Бакалови. Заместник-кметът на Дебрецен по културните въпроси приветства двамата художници. Жителите на Дебрецен имаха възможността да се запознаят с известни исторически обекти – църкви, манастири, с образите на българските царе, видни български личности, иконни изображения, носии и репродукции на из-

вестни български художници – Майстора, Мърквичка. Както написа в книгата за посетители един от гостите „изложбата донесе в Дебрецен българския въздух“. Изложбата бе посетена от мнозина, някои идваха по два и три пъти да се насладят на гоблените. На 5 декември бе отпразнуван Микулаш. През декември предстои и седмицата на малцинствата, която ще се състои от 12 до 18 декември за цялата област с многобройни прояви (изложби и културни програми).

Българско самоуправление в Дебрецен

VIDÉKEN

Felsőzsolca

2004. november 28-án tartotta Felsőzsolca Város Bolgár Kisebbségi Önkormányzata évadzáró rendezvényét.

Az eseményen jelen volt Fehér Attila, a város polgármestere, Sáhó Zoltánné jegyző és a képviselő-testület tagjai, a debreceni és a miskolci bolgár kisebbség tagjai, valamint a megyei önkormányzat részéről Pratók Zoltánné és Budapestről Kalicov Vladimir.

Díszvendégünk Nikola Parov, a Naplegenda című zenemű szerzője, valamint Herczku Ágnes nemzetközi híró énekesnő volt, akik balkáni muzsikával szórakoztatták a vendégeket.

Az ételkóstolóra Sztojcsó Angelovné készítette a bolgár specialitásokat. Ifj. Gancsev Koszta kertjének terményeiből zöldségkiállítást is rendeztünk. Rendezvényünket az ÁMK Közművelődési és Közgyűjteményi Intézet, a Pokol csárda, a Felsőzsolca és Vidéke Takarékszövetkezet, valamint Siegel János és családja támogatta. A szervezés oroszlanrészét Papp Ferenc, a Művelődési Ház igazgatója vállalta magára. Köszönet érte!

Felsőzsolca Város Bolgár Kisebbségi Önkormányzata

Hírek Debrecenből

November 12. és 18. között a helyi bolgár önkormányzat és a Bolgár Kulturális Intézet rendezte meg a *Bulgária gobelíneken* című kiállítást Roszica Bakalova és férje alkotásaiból. A kiállítást Plamen Pejkov, a Bolgár Kulturális Intézet igazgatója nyitotta meg, majd Debrecen kulturális ügyekért felelős alpolgármestere köszöntötte a két művészt. December 5-én tartották a Mikulás-ünnepséget. December hónapban tartják a kisebbségek hetét, amelyen sok kiállítás és kulturális program kerül megrendezésre.

KERÜLETEK

A Kisebbségek Napja az V. kerületben

2004. december 5-én az V. kerületi kisebbségek másodízben rendezték meg ételkóstolóval egybekötött baráti találkozó-jukat az Örmény Kulturális Központban. A hivatalos vendégek között volt Molnár Katalin alpolgármester, Palotás Imre, a Kulturális és Emberi Jogi Bizottság elnöke, valamint Újfalusi Gáborné, az Aranytíz Művelődési Központ elnöke. A Bolgár Kisebbségi Önkormányzat sopszka salátával, kebabcséval és ljutenicával várta a vendégeket, a jó hangulatról pedig a Falkafolk együttes gondoskodott.

Karácsony a XVI. kerületben

A XVI. kerületben december 12-én rendezték meg a Nemzetiségi karácsonyt. A rendezvény fővédnöke Dr. Vidroné dr. Szabó Györgyi országgyűlési képviselő volt, az estet Dr. Szabó Lajos Mátyás, a XVI. kerület polgármestere nyitotta meg. Az ünnepi műsorban a kerületben élő összes kisebbség bemutatkozott, fellépett többek között A görög Helidonaki Táncegyüttes, a Fáklya Horvát Művészegyüttes, a Polonéz Tánccsoport, a Cerbul de Aur Román Táncegyüttes. A nagyszámú közönség körében ismét nagy sikert aratott a Jantra Táncegyüttes programja.

Rendezvények a XV. kerületben

A XV. kerületi bolgár, horvát és örmény kisebbség közös karácsonyi ünnepséget szervezett december 17-én, amelyen a Kolo együttes zenélt, és Ruszev Dimiter tanított táncokat. A büfében a mindhárom nemzetiség konyhájára jellemző ételeket kóstolhatták meg a vendégek.

A XV. kerületben december 18-án tartották a nemzetiségi karácsonyt, amelyen a bolgár,

Ден на малцинствата в V район

На 5 декември 2004 г. в Арменския културен център десетте малцинствени самоуправления в V район на Будапеща за втори път организираха приятелска среща, съчетана с кулинарна изложба. Официалните гости на вечерта бяха г-жа Каталин Молнар, заместник-кмет на района, отговаряща за малцинствените въпроси, г-н Имре Палотаи, председател на Комисията по култура и човешките права, г-жа Уйфалуши Габорне, председател на Културния център „Арантиз“. Всяко малцинство се представи с традиционни ястия от националната кухня. Българското самоуправление нагости присъстващите с шопска салата, кебабчета и лютеница. За доброто настроение се погрижи оркестър „Фалкафолк“. Единствено българското самоуправление се представи с музика, която за радост на гостите звуча по време на цялата вечер.

Всички самоуправления показаха най-доброто и най-вкусното от националния си кухня, но кебабчетата, както винаги, имаха голям успех.

Коледа в XVI район

В XVI район коледата на малцинствата бе организирана на 12 декември. Патрон на проя-

вата бе д-р Дьорди Сабо Видроне, парламентарен представител, тържеството бе открито от д-р Лайош Матяш Сабо, кмет на XVI район. В празничната програма взеха участие всички малцинства от района: гръцкият танцов състав Хелидонаки, хърватската група Факла, танцова група Полонез, румънският танцов състав Чербул де Аур. Многобройната публика присъства с възторг програмата на танцовия състав Янтра.

Прояви в XV район

Българското, хърватското и арменското самоуправление в XV район организираха обща коледна вечер на 17 декември, на която свири оркестър Коло, а Димитър Русев показа на присъстващите стъпките на българските народните танци. Гостите имаха възможност да опитат и кулинарните деликатеси на трите малцинства в организирания за целта бюфет. Преди тържеството самоуправленията на трите малцинства имаха открит ден.

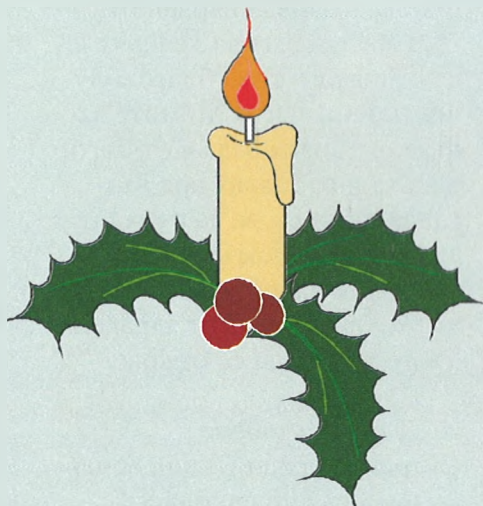
На 18 декември в XV район на Будапеща бе организирана коледа вечер на малцинствата, в която ,частваха българи, гърци, хървати, арменци и немци. Българите се представиха с танцовия състав Мартеница, който събра оваците на публиката.

Дом на малцинствата Шорокшар в XIII район

На 16 декември д-р Йозеф Тот, кмет на XIII район, тържествено откри очаквания от дълго време с нетърпение Дом на малцинствата в района. Това бе един чудесен подарък за нас по случай Деня на малцинствата. Събрахме се изключително много, домът се изпълни. Голяма чест за района беше, че в празненството взе участие и председателя на Българското републиканско самоуправление д-р Данчо Мусев. В края на тържеството поднесохме на всички питка с шарена сол. В новия дом получихме модерен офис на европейско равнище, което ще улесни в голяма степен работата ни в бъдеще. Очакваме всички интересувани се на 28 декември от 18.00 часа на открития ден на самоуправлението (XIII район, - vezet u. 5). Желаем на всички весели коледни празници и много успехи през новата година.

Жанет Варга,
председател на БС в XIII район

Българското самоуправление в Шорокшар организира коледно тържество на 18

декември, на което присъстваха представители на българската общност и общински представители от района. В програмата взеха участие Бейби Габи, Ищван Елеш, Цанка Маринова и Павлин Славчев. Танцовият състав

Янтра изнесе програма. На вечерта свири оркестър „Зеус“; а гостите танцуваха до зори.

На томболата бяха раздадени ценни печалби, главната награда – фотоапарат – бе предложена от Българското републиканско самоуправление.

KERÜLETEK

a görög, a horvát, az örmény és a német kisebbség vett részt. A bolgárokat a Martenica Néptáncegyüttes képviselte, amely nagy sikert aratott a produkciójával.

Soroksár

A Soroksári Bolgár Önkormányzat december 18-án rendezte meg karácsonyi ünnepségét. A rendezvényre a magyarországi bolgár közösség tagjain kívül a kerületi képviselők is eljöttek. A műsorban Baby Gabi, Éles István, Canka Marinova és Pavlin Szlavcsev, valamint a Jantra Néptáncegyüttes lépett fel. A táncához a Zeusz zenekar szolgáltatotta a zenét, a vendégek hajnalig ropták a táncot.

A tombolán értékes nyereményeket sorsoltak ki, a fődíj a Bolgár Országos Önkormányzat által felajánlott fényképezőgép volt.

Új székház a XIII. kerületben

2004. december 16-án dr. Tóth József a XIII. ker. polgármestere ünnepélyesen átadta a kerületi kisebbségek részére az oly régen áhított Nemzetiségek Házát. Ez egy csodaszép ajándék volt számunkra a kisebbségek napja alkalmából. Nagy megtiszteltetésnek vetünk, hogy részt vett az ünnepségünkön dr. Muszev Dancso, a Bolgár Országos Önkormányzat elnöke. Nagyon szép európai színvonalú irodát kaptunk ebben az új házban. Mindenkit sok szeretettel várunk itt az Övezet u. 5. szám alatt, mindenekelőtt dec. 28-án 18 órától közmeghallgatásukon. Mindenkinek kellemes karácsonyi ünnepeket és eredményekben gazdag új évet kívánunk.

Varga Zsanett elnök
XIII. kerületi Bolgár
Kisebbségi Önkormányzat

KARÁCSONY

Karácsony a bolgár hagyományokban

Ignác-nap (december 20.)
Ezen a napon kezdődnek a karácsonyi ünnepek. Csak böjti ételeket fogyasztanak. Azt tartják, hogy a ház szerencséséjére az első belépő vendégből lehet következtetni. Pattogatott kukoricát is készítenek, és abból jósolják meg a következő évben várható termést és szerencsét.

Szenteste (december 24.)
Az előkészületek már kiskarácsony reggelén megkezdődnek. Megsütik a karácsonyi kenyereket és elkészítik a böjti ételeket a vacsorához.

Napközben járják a házakat a 10-12 éves karácsonyköszöntő fiúk, akik jókívánásokat mondanak és rövid dalokat énekelnek. Cserébe a ház gazdasszonyától peracet, diót, szárított gyümölcsöt, cukorkát kapnak.

Este a család legidősebb férfitagja egy speciális, tömjénezett és olajjal megkent fatuskóval meggyújtja tüzet. Az ünnepi asztalt földre terített szalmán terítik meg, és páratlan számú (7,9 vagy

11) féle böjti étel kerül rá: főtt búza, főtt bab, rizzsel töltött káposztalevél, osaf, fokhagyma, dió, méz, ünnepi

КОЛЕДНИТЕ ДНИ В БЪЛГАРСКАТА ТРАДИЦИЯ

Игнажден (20 декември)

От този ден започват коледните празници. Трапезата е изцяло постна. Това е първата кадена вечер. Пепелта, свещта и орехите се запазват за останалите кадени вечери. Характерен за празника е обичаят полязване. Вярва се, че за късмета на дома през следващата година може да се гадае по първия гост, посетил къщата на този ден. Правят се луканки и по тях се гадае за плодородието и късмета през идната година.

Бъдни вечер (24 декември)

Подготовката за вечерта

огън. Той се подклажда от прекаден и миросан бъдник – специално отсечено дъбово или крушово дърво, което трябва да гори през цялата нощ. Празничната трапеза се нарежда върху слама на земята. По традиция се приготвят нечетен брой (7,9 или 11) постни ястия: варено жито, варен фасул, сарми с ориз или с булгур, ошав, чесън, орехи, мед, обреден хляб. Вечерта започва с прекадяване на цялата къща, за да се прогонят злите духове. Когато се разупи коледният хляб първото парче са нарича на умрелите и се оставя под иконата, следващите се раздават на членовете на семейството. Обичаят повелява да не се става по време на яденето. Накрая всички стават заедно, за да се

започва през деня, известен с името Малка Коледа. Тогава се приготвят коледните хлябове и ястията за бъднiveчeрската трапеза. През деня коледуват и малките коледарчета. Момчета до 10-12 г. възраст с дрянови тояжки и торбичка на рамо обикалят по къщите и казват благопожелания и кратки песнички. Стопанката дарява коледарчетата с кравайчета, орехи, сушени плодове, бонбони. Вечерта най-възрастният мъж в къщата запалва празничния

роди житото. Трапезата не се прибира, заради вярването, че мъртвите идват да вечерят и да се погрижат за благополучието на живите. Момите запазват първия залък от боговицата и го слагат под възглавницата си, за да сънуват за кого ще се омъжат. На когото се падне парата от питата, вярват, че от здраве и късмет няма да се отърве.

Коледните хлябове

Сутринта преди Бъдни вечер се замесват по няколко обредни хлябове. Основен е

хлябът, посветен на празника, който се нарича боговица. Той е кръгъл с украса от тесто, в която има слънчеви символи – кръст, кръг, розета – или стилизирани цветя и птици. На места в питата се поставя сребърна пара. На някои от питите се изобразяват стопански сюжети, посветени на земеделието, животновъдството и дома. Специално за коледарите се приготвят отделни хлябове-плетеници или кравай с дупка по средата. В приготвянето на тези хлябове

се включват и момите. Те замесват за своя коледар-избранник кравай, украсен с цветя от тесто и с чимшир, здравец, орехи, сушени сливи, пара.

Коледуване

В коледуването участват само мъже – ергени, годеници и помлади, скоро женени мъже. Още от Игнажден те си избират водач и се организират в групи по 10-15 човека. В групата има и по-малки момчета, които се движат пред

коледарите и известяват за тяхното идването. От полунощ до сутринта те обикалят домовете. По пътя, пред вратата и в къщата пеят обредни песни според мястото и лицето, за което се пеят.

Коледа (25 декември)

Празникът е продължение на Бъдни вечер и започва в полунощ с обичая коледуване. На Коледа не се извършват обредни практики, обреден характер има само празничното хоро. В началото на XX век българите прибавят към коледната обредност един нов елемент, привнесен от Западна Европа – сияещата елха. Христос идва на земята, за да освети хората и тяхното царство, донася частица от светостта на небесния мир – красивото, отрупано с плод Райско дърво. Затова елхата се отрупва с образи-фигурки, сребристи лентички, огънчета и свещички, символизиращи Христовата същност (светлината, знанието, чистотата, истината).

kenyér. Este először tömjénnel füstölik az egész házat, hogy elűzzék a rossz szellemeket. Amikor a kenyeret megtörik, az első darabot az ikon alá teszik a halottaknak, majd a többi szétosztják a család tagjai között. Az étkezés ideje alatt nem szabad felállni. A végén az egész család egyszerre áll fel, hogy jó legyen a búzatermés. Az asztalt nem szedik le este, mert azt tartják, hogy éjjel a halottak eljönnek megvacsorázni. A lányok a párjuk alá rejtik az első falat kenyeret, hogy megálmodják, kihez mennek férjhez. A kenyérbe egy pénzdarabot rejtenek sütés előtt, akinek az jut, az lesz a legszerencsésebb a következő évben.

Karácsonyköszöntés

A karácsonyköszöntésben (koloduvane) csak férfiak – legények, vőlegények és nemrég házasodott fiatal férfiak – vesznek részt. Már Ignácnapon megválasztják maguk közül a vezetőt, és 10-15 fős csoportokba szerveződnek. A csoportokba kisebb fiúk is bekerülnek, akik a koledarok előtt járnak, és hírt adnak az érkezésükről. Éjfél után reggelig járják a házakat, útközben, a kapuk előtt és a házakban különböző dalokat énekelnek attól függően, hogy kinek szól az ének.

Karácsony (december 25.)

Az ünnep a szenteste folytatásaként éjfélkor kezdődik, ekkor indulnak körútjukra a karácsonyköszöntők. Egyébként nem fűződnek különösebb szertartások az ünnephez a karácsonyi körtáncon kívül. A karácsonyfa-állítás szokását a XX. század elején vették át a bolgárok Nyugat-Európából.

INNEN-ONNAN

A kisebbségek Bulgáriában

A bulgária Etnikai és Demográfiai Kérdések Tanácsa átalakul Etnikai és Demográfiai Kérdésekben Való Együttműködés Nemzeti Tanácsává, melynek tevékenységét a Minisztertanács Etnikumok Közötti Együttműködés és Demográfiai Fejlődés Igazgatósága segíti. Az Igazgatóság részt fog venni az etnikumok közötti együttműködés és demográfiai fejlődéssel kapcsolatos normatív dokumentumok kidolgozásában, és koordinálni és felügyelni fogja a Romák egyenjogú integrálása elnevezésű keretprogramot.

Az első bolgár nyelven oktató egyetem külföldön

A bolgár és a moldáv oktatási miniszter aláírta a Moldvai Köztársaságban található Tarakliai Állami Tudományegyetem támogatásáról szóló egyezményt. Az egyetemet Georgi Parvanov bolgár és Vladimir Voronin moldáv elnök avatta fel. Az egyezményben szerepel a tarakliai egyetemen és a bolgár felsőoktatási intézményekben tanuló hallgatók közös oktatása, oktatók cseréje, oktatási segédanyagok és tudományos szakirodalom cseréje, pedagógiai és nyelvi gyakorlatok szervezése a moldáviai hallgatóknak bolgár egyetemi központokban. Az oktatás az egyetemen bolgár és moldáv nyelven folyik, és a szomszédos Ukrajnában és Romániában élő bolgár fiatalok is jelentkezhetnek oda.

Малцинствата в България

Действащият в България Съвет по етническите и демографски въпроси се трансформира в Национален съвет за сътрудничество по етнически и демографски въпроси, чиято дейност ще се подпомага от дирекция Междуетническо сътрудничество и демографско развитие в администрацията на Министерския съвет. Дирекцията ще участва в изработването на нормативни актове във връзка с политиката на правителството в областта на междуетническото сътрудничество и демографските процеси, ще координира и контролира изпълнението на Рамковата програма за равнопоставено интегриране на ромите. В дирекцията ще работят 25 служители. Акцент в дейността им ще бъде изработването и изпълнението на национална демографска стратегия.

Министър Фелиз Хюсменова, която е председател на Националния съвет по етнически и демографски въпроси към Министерския съвет, одобри 9 100 лв. за финансирането на пет проекта на неправителствени организации, подкрепящи културното многообразие у нас.

Първи университет с обучение на български език зад граница

Просветните министри на България и Молдова доц. д-р Игор Дамянов и Валентин Бенюк подписаха споразумение за подпомагане на Тараклийския държавен университет, Република Молдова, който бе открит от президентите на двете страни Георги Първанов и Владимир Воронин. В споразумението е включено съвместно обучение на студенти между Тараклийския

университет и български висши учебни заведения, обмен на научно-преподавателски кадри, обмен на учебноромощна и научна литература, организиране на педагогически и лингвистични практики на студенти от университета в български университетски центрове. Обучението в университета се извършва на български и молдовски език, като се допуска обучение на български младежи от съседна Украйна и Румъния.

Сребърна възпоменателна монета

с частично позлатяване пуска в навечерието на Никулден Българската народна банка. Новата пара е с номинал 10 лв., тежи 23,33 г и е с диаметър 38,61 мм. Тиражът ѝ е 8000 и се пуска в продажба от този петък срещу 37 лв. за брой. Художественият проект с лика на св. Николай Мирякийски (Чудотворец) е дело на Евгени Евтимов. Празникът на светеца 6 декември се чества и като ден на банкерите.

С научна конференция

на 11 декември в Духовната семинария в Пловдив бе отбелязана 600-годишнина от смъртта на Св. Патриарх Евтимий Търновски и 400-годишнина от освещаването на храм „Успение Богородично“ на Бачковския манастир. Форумът бе открит с приветствено слово от главата на Българската православна църква, Негово Светейшество Патриарх Максим. Той подчерта, че в годините на робството светата обител винаги е била средище и пазител на българския дух и все още в нея витае духът на великия мъченик Св. Патриарх Евтимий Търновски, заточен в него през 1394 г.

Храм Александър Невски

На 23 ноември се чества 80-годишнината от осветяването на храм-паметника „Св. Александър Невски“. Честването на юбилея ще започне в 17 часа на 22 ноември с бдение. На празника на Св. Александър Невски - 23 ноември, патриарх Максим, митрополит Валентин, както и архиереи от Светия синод на БПЦ отслу жиха

божествена литургия в храма. Александър Ярославович, княз на Новгород, е наречен Невски, когато през 1240 г. при река Нева разбива шведските войски, нахлули в княжеството. 307 години покъсно е канонизиран за светец.

Строежът на катедралния храм в София започва през 1904 г. Той представлява петкорабна кръстополна църква с предверие и кула-камбанария, направена по образец на византийски тип църкви, строени в Русия през 19 в. Храмът е облицован с бял камък, кубетата са позлатени, в интериора има стенописи, мозайки и икони от български и руски живописци.

През 1998 г. патриархът на Руската православна църква Алексей Втори дари на патриарх Максим част от чудотворните мощи на Св. Александър

Невски. Днес те се съхраняват до олтара на катедралния храм.

Експедиция Тангра

Екипът на научната експедиция „Тангра“ замина за Антарктида на 15 ноември т.г. В нея са включени д-р Любомир Иванов, председател на Атлантическия клуб в България и прочутия български алпинист Дойчин Василев.

Мисията на експедицията е да събере научни данни за планинската верига „Тангра“ на остров Ливингстън. Експедицията ще направи нещо неизвършвано досега - траверсиране на планината.

Двамата българи ще минат всички върхове на над 30-километровия хребет. Те ще покорят над 16 върха с около 1000 метра височина и два от по 1700 метра височина.

Alekszandar Nevski székesegyház

November 23-án ünnepelték az Alekszander Nevski székesegyház felszentelésének 80. évfordulóját. November 22-én 17 órától virrasztást tartottak, majd november 23-án Makszim pátriárka, Valentin metropolita és a Szent Szinódus püspökei liturgiát celebráltak a templomban. Alekszandar Jaroszlavovics novgorodi herceg onnan kapta a Nevski (Névai) nevet, hogy 1240-ben szétverték a hercegségébe betörő svéd seregeket. 307 évvel később avatták szentté. A székesegyház építése Szófiában 1904-ben kezdődött meg. Az öthajós, keresztkupolás templom bizánci mintára készült. 1988-ban II. Alekszej orosz pátriárka Makszim pátriárkának ajándékozta Szent Alekszandar Nevski csodátévő ikonjainak egy részét, amelyeket ma a székesegyház oltára mellett őriznek.

Tangra expedíció

A Tangra tudományos expedíció tagjai, akik között két bolgár is van, november 15-én elindultak az Antarktiszra. Az expedíció feladata az, hogy tudományos adatokat gyűjtsenek a Livingston-szigeti Tangra hegylánchról. A csoport tagjai elsőként mennek végig a 30 km-es hegygerincen, és megmáznak 16 1000m-es és két 1700 m-es csúcst.

KULTÚRA

Film

Szvetoszlav Ovcsarov forgatókönyvíró és rendező *Az egyetlen szerelmi történet, amelyet Hemingway nem írt meg* című filmprojektje 10 000 euró támogatást kap a Balkáni Filmalaptól. A film, amely a dokumentumfilm és a fikció határán mozog, Hemingway egy éjszakáját meséli el Bulgáriában 1922-ben. A híres amerikai író Párizsba tartva utazott át Bulgárián, miután befejezte haditudósítói misszióját a görög-török háborúban. Senki sem tudja pontosan, mi történt azon az éjszakán. Ovcsarov verziója egy sajátos szerelmi háromszög az író, egy állomásfőnök és annak a lánya között.

A projekt a Thessalonikiben megrendezett 45. Nemzetközi Filmfesztiválon mutatták be, összesen négy projektnek ítélték meg támogatást, a bolgáron kívül egy töröknek, egy bosnyáknak és egy görögnek. A 10 000 euró a projekt fejlesztésére szolgál – a forgatókönyv befejezésére, a szereplők és a forgatási helyszínek kiválasztására, valamint kooproducerek bevonására.

Bolgár fiú játszik a Harry Potter negyedik részében

A Londonban élő Sztaniszlav Janevszki alakítja Viktor Krum szerepét a Harry Potter és a tűz serlege című filmben. A producerek betartották ígéretüket, amely szerint a könyvbéli bolgárt bolgár fiú fogja alakítani. A könyvben görbe orrúnak jellemzett fiú szerepére jelentkezőkkel szemben támasztott legfontosabb követelmény a viszonylag jó angolnyelv-tudás volt.

Филм

Филмовият проект „Единственната любовна история, която Хемингуей не описа“ на режисьора и сценариста Светослав Овчаров спечели 10 000 евро субсидия от Балканския филмов фонд. Фондът се финансира по европейски програми. Филмът - на границата между документалното и въображаемото, разказва за една нощ на Хемингуей в България през ноември 1922 г.

Прочутият американски писател минава през нашата страна на път за Париж, където живее тогава, след като е завършил мисията си на военен кореспондент за гръцко-турската война от това време. Никой не знае какво точно се е случило през онази нощ.

Нашата версия е за своеобразен любовен триъгълник между Хемингуей, един началник на гара и неговата дъщеря, каза Овчаров. Той и продуцентът Асен Владимиров са представили проекта на конкурса на Балканския филмов фонд по време на 45-ия Международен филмов фестивал в Солун. В конкурса, който се организира за втори път, са участвали 52 проекта. До финала са стигнали 12, между които още един български - на четирима млади наши кинематографисти. Останалите три подкрепени проекта, освен българския, са турски, босненски и гръцки.

Субсидията от 10 000 евро е за развитие на проекта - завършване на сценария, избор на актьори и места за снимки, привличане на копродуценти, обясни Светослав Овчаров.

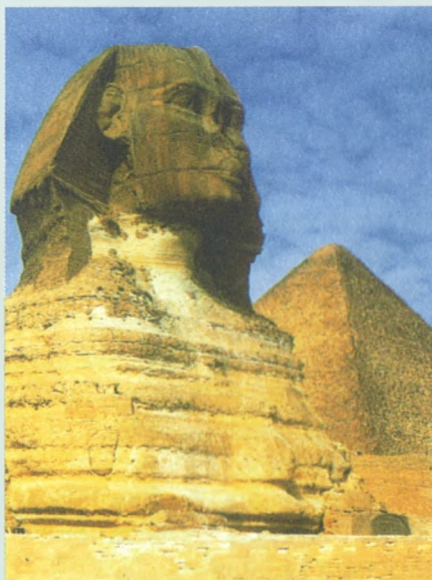
Двамата с Асен Владимиров са имали разговори с много продуценти и представители на чуждестранни и международни филмови фондове и са разпратили сценария до различни организации.

Българче от лондон ще играе в „Хари Потър 4“

Станислав Яневски ще играе Виктор Крум в „Хари Потър и огненият бокал“: Българинът живее и учи в Лондон. Продуцентите удържаха на думата си героят, който е българин и по сюжет, да бъде изигран от българин. Изискванията, които бяха поставени пред кандидатите за ролята, бяха сносен английски и външност, наподобяваща футболиста Гюнзо. Притежателите на гърбав нос бяха с най-голям шанс, тъй като това е основната отличителна черта на Виктор Крум според описанието му в романа на Дж.К.Роулинг.

Тайната на сфинкса разгадана от българин

Българин е разгадал загадката на Сфинкса в Египет, става ясно от публикация в съботния брой на британския вестник „Индипендънт“. Тайната на огромната скулптурна фигура е занимавала поколения учени години наред, но сега е разкрита от видния египтолог Васил Добрев от Френския археологически институт (IFAO) в Кайро. След като в продължение на 20 години изследвал пирамидите в Гиза и техният страж с глава на човек и тяло на лъв, ученият установил, че Сфинксът е построен от забравен фараон. Досега дълго време се смяташе, че Хефрен, фараон от четвъртата династия, чиято пирамида се намира зад Сфинкса, е построил загадъчната фигура по свое подобие. Според Добрев тя издигната преди повече от 4500 години от Джедефре - полубрат на Хефрен и син на Хеопс. За модел на Сфинкса е използван образът на бащата Хеопс, чиято е голямата (Хеопсова-

та) пирамида в Гиза, като той е идентифициран с бога на слънцето Ра, за да се възстанови авторитетът на династията.

Паметник

Външният министър Соломон Паси откри паметник на капитан Петко войвода, който бе поставен редом с този на Джузепе Гарибалди на хълма Джаниколо в Рим. С това бе тържествено отбелязана в чужбина 160-годишнината от рождението на войводата. „Както капитан Петко Войвода някога се е борил редом с Гарибалди за освобождението и за обединението на Европа, така и днес нашите войници - българи и италианци са заедно в Ирак, защитавайки каузата на нашите предци“ заяви Соломон Паси в интервю, пряко излъчено в едно от най-гледаните предавания Уно матина по първи канал на италианската национална телевизия РАИ.

Паси е предложил идеята за паметник на капитан Петко в Рим преди две години, на среща с председателя на Съюза на тракийските дружества в България Костадин Карамитрев. Съюзът се заема с нейното осъществяване, защото

войводата е българин от Беломорска Тракия, посветил живота си на освобождаването и на присъединяването на тракийските земи към вековното отечество България. Той е основал преди 108 г. и тракийската организация. В началото на 1866 г. Петко войвода посещава Италия, за да се срещне с Джузепе Гарибалди и отсяда в неговия дом. Така се ражда прочутата гарибалдийска дружина, съставена от 220 италианци и 67 българи, която участва в Критското въстание. Скулпурната творба е дело на проф. Валентин Старчев. Преди три седмици тя пристигна в Рим, където и бе отредено място в гарибалдийския мемориал, благодарение на съвместните усилия на българската дипломация и на римската община.

Megalakult a Magyar Művelődési Intézet mellett működő Nemzetiség Tanács, amelynek bolgár részről Kaliczov Vladimir, a Fővárosi Bolgár Önkormányzat elnöke lett a tagja.

Съвет на малцинствата

Към Унгарския културно-институт бе създаден Съвет на малцинствата. От българска страна в него взема участие Владимир Калицов, председател на Столичното българско самоуправление.

Egy bolgár tudós megfejtette a Szfinx titkát

Egy bolgár tudós megfejtette az egyiptomi Szfinx titkát, amely évszázadok óta foglalkoztatja a kutatókat. Vaszil Dobrev, a Francia Régészeti Intézet munkatársa 20 éve tanulmányozza a gízai piramisokat, és megállapította, hogy a Szfinxet egy elfelejtett fáraó emelte. Sokáig úgy vélték, hogy Khefren fáraó, aki a negyedik dinasztia tagja volt, saját hasonmására építtette meg a Szfinxet, Dobrev szerint azonban több mint 4500 évvel ezelőtt Dzsedrefe fáraó, Khefren féltestvére, Kheopsz fia emelte apja hasonmására.

Emlékmű

Szolomon Paszi külügyminiszter felavatta Petko vajda szobrát, amely Rómában a Giannicolo dombon áll Giuseppe Garibaldi szobra mellett. "Ahogy Petko vajda egykor Garibaldival együtt harcolt Európa felszabadításáért és egységéért, katonáink ma ugyanúgy együtt vannak Irakban eleink ügyét védve" - mondta Szolomon Paszi az olasz televízióknak adott interjújában. Paszi két évvel ezelőtt vetette fel az ötletet, hogy Petko kapitánynak szobrot kellene emelni. A bulgáriai Trák Egyesületek Szövetsége vállalta az ötlet megvalósítását, mivel a vajda a Fehér-tengeri Trákiából származott, és ő alapított meg 108 évvel ezelőtt a trák szervezetet. 1866 elején Petko vajda Olaszországban találkozott Garibaldival, így alakult meg Garibaldi híres csapata, amelyben 220 olasz mellett 67 bolgár volt, és a krétai felkelésben vettek részt. A szobor Valentin Sztarcsev professzor alkotása.

INNEN-ONNAN

A cirill ábécé lesz a harmadik hivatalos ábécé Európában

A latin és a görög ábécé után a cirill lesz a harmadik hivatalos ábécé Európában. Bulgária Európai Unió csatlakozását bolgár nyelven fogják ratifikálni. Bulgária lesz az első EU-tagország, amely a cirill ábécét használja. Júliusban hat bolgár jogász utazik Brüsszelbe, akik az EU-csatlakozási dokumentumot fogják előkészíteni. A pályázat útján kiválasztott jogászok közül hárman az Európai Bizottságban, hárman pedig az Európa Tanácsban fognak dolgozni. A csatlakozási szerződés, amely körülbelül 5000 oldalas, novemberre bolgár nyelvre is le lesz fordítva. Az aláírásra várhatóan Rómában fog sor kerülni. Bulgária néhány területen késésben van törvényhozásának az európaival való összhangba hozásával. Ilyan például a környezetvédelem és a fogyasztóvédelem. Időközben a Deutsche Welle rádióadó közzétett egy tanulmányt, amely szerint Európa új határa között a legtöbben az orosz nyelvet beszélik. A tanulmány szerint az EU bővítése nem járt a kelet-európai olcsó munkaerő tömeges bevándorlásával. Nyugat-Európában évente legfeljebb 220 000 kelet-európai vállalhat munkát. A Nyugat-Európában dolgozó bolgárok kb. 50 000-en vannak, de csak az 50%-uk dolgozik hivatalosan.

Български топ 10

Българското списание Паралели направи допитване за класация на вечните парчета на българския рок. Тя е направена по повод рождената дата на рока - 12 април 1954. Тогава за първи път в ефир прозвучава парчето на Бил Хейли Rock Around The Clock. Тази дата е приета за рождена на рокендрола – стила, който не само стана един от най-важните в цялата музикална история, но и беляза начина на живот и съдбите на милиони хора, създаде велики празници и драми, сътвори легенди. По света 2004 минава под знака на половинвековния юбилей на рока.

1. **Черната овца** (1988), Ахат – Музика и текст Божидар Плавев
2. **Оловният войник** (1984), Тангра – Музика Константин Марков, текст Александър

Кирилицата ще е третата официална азбука в Европа

Кирилицата ще е третата официална азбука в Европа след гръцката и латиницата. Договорът за присъединяване на България към Европейския съюз ще бъде ратифициран на български език. България е първата страна, пишеща на кирилица, която ще стане член на Европейския съюз. През юли за Брюксел ще заминат 6-има наши юристи, които ще подготвят договора за присъединяването към ЕС. Трима от тях ще работят в Европейската комисия, а другите трима - в Съвета на Европа. Присъединителният договор ще бъде готов и преведен на български до ноември. Обемът му ще е около 5000 страници, колкото са били и договорите на 10-те държави, които бяха приети в съюза

Петров

3. **След десет години** (1977), ФСБ – Текст Михаил Белчев
4. **XX век** (1980), Щурците – Музика Кирил Маричков, текст Волен Николаев
5. **Бяла тишина** (1967), Георги Минчев и Щурците – Музика Борис Карадимчев, текст Богомил Гудев
6. **Среща** (1980), Щурците – Музика Христо Ковачев и Кирил Маричков, текст Симеон Стоянов
7. **Пак ще се прегърнем** (1983), ФСБ – Музика ФСБ, текст Михаил Белчев
8. **Две следи** (1980), Щурците – Музика: Кирил Маричков, текст Стефан Банков
9. **Високо** (1989), ФСБ – Музика ФСБ, текст Евтим Евтимов
10. **Обичам те дотук** (1987), ФСБ – Музика ФСБ, текст Георги Константинов

тази година. Вероятно подписването ще е в Рим. България закъснява със съгласуване на законодателството си с европейското в няколко области. Проблеми има в околната среда и защитата на потребителя. Междувременно радио „Дойче веле“ цитира проучване, според което с новите граници на Европа руският език става най-го-ворим. Той се ползва от 170 млн. души, докато английски говорят само от 62 млн. души. Според това изследване разширяването на Евросъюза не е довело до масовото навлизане на евтина работна ръка от Източна Европа. Източноевропейците, търсещи работа в Западна Европа, ще бъдат не повече от 220 000 на година. Българите са около 50 000, но само половината от тях са с редовна работа.

Венета Енчева на 80 години

От сърце ѝ желаем здраве, бодрост и дълги години да бъдем заедно!

Известна на всички като добра общественица-патриотка с привързаност, активност към общността, в продължение на повече от 50 години е между нас при уреждане на всички празненства, чествания и сбирки.

На щанда си на пазара „Лехел“ тя служи на

насемейството си повече от 30 години. В пазарен ден това място е сборен пункт на сънародниците ни, там всеки получава от нейната топлина и обич.

Понастоящем нейната актив-

ност продължава в женсекцията при Дружеството, в храма „Св.св. Кирил и Методи“ и Клуба на пенсионера.

С много обич!

От Клуба на пенсионера
Будапеща, 6 декември 2004 г.

PORTRÉ

Veneta Encseva 80 éves

Teljes szívünkбől jó egészséget, sok erőt kívánunk neki és azt, hogy még sokáig lehessünk együtt!

Mindenki úgy ismeri őt, mint a közösség aktív, elkötelezett tagját, aki több mint 50 éve segít a különböző rendezvények, ünnepek és gyűlések megszervezésében. A Lehel piaci standon több mint 30 évig dolgozott a családjával. Piacnapokon ott volt a bolgárok gyülekezőhelye, mindenkit melegen és szeretettel fogadott.

Ma is aktívan részt vesz az MBE Női Tagozata, a Szent Cirill és Szent Metód templom és a Nyugdíjasklub életében.

Sok szeretettel!

A Nyugdíjasklub tagjai

Budapest, 2004. december 6.

Награда

Председателят на Унгарското радио Каталин Кондор раздаде награди по случай Деня на радиото 1 декември в Мраморната зала в сградата на радиото. От редакторите на малцинствените предавания бе отличена Светла Кьосева за работата си в българското предаване и за участието в интернетното представяне на програмата.

Kitüntetés

A Magyar Rádió Rt. elnöke, Kondor Katalin jutalmakat osztott a Rádiózás Napján, december 1-én a Rádió Márványteremben. A kisebbségi rádió szerkesztői közül Kjoszeva Svetla - a bolgár nemzetiségi műsorokban nyújtott magas színvonalú munkájáért, valamint a műsor internetes megjelenítésének segítségével végzett tevékenységéért Nívódíjat kapott.

Литературен конкурс на Агенцията за българите в чужбина

НОВИТЕ ТЕМИ ЗА ДЕВЕТО ИЗДАНИЕ 2005 ГОДИНА:

„На кого от вашия род искате да приличате?“

„С какво България и страната, в която живееете, могат да си сътрудничат?“

За да стигнат безпречливо до нас вашите писма, необходимо е те да съдържат следната информация за автора: личното и фамилно име, точния адрес, учебен клас и навършени години, учебно заведение. Също телефон за контакт или електронна поща.

Изпращайте ни вашите работи по пощата, факса или електронната поща, като отбелязвате: „За литературния конкурс“. Нашият адрес е:

**Government Agency for Bulgarians Abroad
BULGARIA, 2a Al. Dondoukov bd Sofia 1000**

Телефони: ++359 2 981 35 39; Факс: ++359 2 986 7122

E-mail: g.vasilev@aba.government.bg; aba1@bulgaria.com

Както при предишните осем издания на конкурса, най-добрите творби ще бъдат публикувани в отделен сборник и в списание „Родна реч“, а авторите им, ако условията в България и международната обстановка позволяват - поканени в България.

Моля, пратете ни вашите съчинения най-късно до 30 март 2005 година. Наградите ще бъдат обявени през месец май 2005 година.

Възлюбени в Господа брата и сестри,

Отново сме озарени от благодатната светлина на Витлеемската звезда. Всеки вярващ копнее в тази свята нощ да усети и почувства Христа Богомладенеца по-близо до себе си. Да му постели топли от саможертвена любов пелени в чистите ясли на сърцето си. В тази светла рождественска нощ се събдват вековните възжеления на старозаветното човечество и се изпълват предсказанията на древните пророци – „Бог ще се яви в плът!“ – сред хората. От грехопадението на пратците ни Адам и Ева до раждането на Христа човешкият род се отдалечи от истинската вяра в единия Бог и ... извърши множество грехове:

„Всички се отклонили от пътя, вкупом станаха негодни“ (Рим. 3:12). Но всевишният Бог не остави човешкия род без надеждата за спасението. Не презря погиващото дело на своите ръце, но благоволи Неговият Син да слезе при нас на земята! Днес Христос се ражда във Витлеем от Чиста Девица! Днес Безначалният започва Своето земно начало! Христос се роди, за да възвърне човеците към първоначалната им чистота, да ни даде пример на смирение, да ни посочи пътя на истинското покаяние – чрез кръщаване с дух и истина. Затова светите ангели в тихата и свята нощ край Витлеемската пещера Го славословиха с небесния химн: „Слава във висините Богу и на земята мир между човеците и благоволение!“ (Лука 2:14). Христос се ражда – славете Го! Това е първото естествено откровение на всяка християнска душа. Да славим, да

хвалим, да величаем Бога – това е, което трябва да правим всякога, но още повече днес – възплъщаването на безкрайната висша нравствена сила в любовта към погиващото човечество. Христос иде от небето – посрещнете Го! На това ни учи Пророк и предтеча Йоан Кръстител: „Пригответе пътя на Господа, прави правите пътеките Му!“ Покаяние, чисти сърца, добри дела – това са нравствените пътеки, по които и Исус приближава и влиза в нашите сърца. Нека Го посрещнем не облечени в скъпи дрехи! Не в жилища богато украсени! Не сред пир от сладострастия! А единствено и само с вярващи души, изпълнени със смирение и любов. Христос е на земята – възне-

сете се! Защо Исус дойде на земята? За да изведе нас, повярвалите, последвалите Го на небесата. Но за да се удостоим с това блаженство ние, отреклите се от себе си, трябва да се възнасяме към Него с ум, молитва и надежда. Рождество Христово значи Исус да царува в нашето сърце, да бъде в мислите ни, да бъде в устата ни, да бъде в живота ни, Той да бъде наш Приятел, Ръководител, Наставник, Цар, Избавител и Спасител. Това е истинското и благословено празнуване. Всичко друго е напразно.

Христос се роди! Ден за радост! Ден за надежда!
**ЧЕСТИТО РОЖДЕСТВО
ХРИСТОВО!**

БАБИН ДЕН

в Българския културен дом (Будапеща, IX кв., ул. Вагохид №62)

На 15 януари (събота) от 15.00 часа ще се състои традиционният български празник, посветен на бабите-акушерки, на майчинството, на живота.

...и тази година:

представяне на обичая, песни, танци, народни игри,
кулинарна изложба

В програмата участват:
Фолклорна група „Зорница“
Цанка Маринова и Павлин Славчев

BÁBANAP

a Bolgár Művelődési Házban
(Budapest, IX ker., Vágóhid u. 62)
2005. január 15-én (szombaton)
15 órától a bábákat és szülésznőket,
az anyaságot és az életet
ünnepeljük a bolgár hagyomány
szerint.

...mint minden évben:

a hagyomány bemutatása, dalok,
táncok, népi játékok, kulináris
kiállítás

A műsorban fellép:

a Zornica Hagyományörző Csoport
Szlavka Marinova és Pavlin
Sztancsev

ВАЖНО СЪОБЩЕНИЕ

На вниманието на всички от Поликрайще!

В последно време в Поликрайще излязоха на бял свят редица злоупотреби, свързани с документи за недвижимото имущество. Обръщаме внимание на всички, които имат имоти в Поликрайще и отдавна не са си ходили, да проверят документите си по собствеността в държавните регистри.

Közérdekű közlemény

Felhívjuk a figyelmüket, hogy a közelmúltban Polikraistében több visszaélésre is fény derült az ingatlan-nyilvántartással kapcsolatban. Azt tanácsoljuk, hogy aki Polikraisztében ingatlannal rendelkezik, és régóta nem járt otthon, ellenőrizze a tulajdonlapot az ingatlan-nyilvántartásban.

Открити дни

Българското самоуправление в XII район проведе открития си ден на 16 декември, четвъртък от 17 до 19 часа в MOM Парк (1123 Budapest, Alkotás utca 53.).

Българското самоуправление в Уйпещ провежда открития си ден на 22 декември, сряда, от 18 часа в седалището на самоуправлението в Уйпещ (1041 Pácoló u. 7.).

Közmeghallgatás

• A XII. kerületi Bolgár Önkormányzat ez évi közmeghallgatását 2004. december 16-án, csütörtökön 17 és 19 óra között tartja a MOM Parkban (1123 Budapest Alkotás utca 53.).
• Az Újpesti Bolgár Önkormányzat ez évi közmeghallgatását 2004. december 22-én, szerdán 18 órától között tartja a az Újpesti Bolgár Önkormányzat székházában (1041 Pácoló u. 7.).

Стипендии на Българското републиканско самоуправление за учащи в средни и висши учебни заведения за 2004-2005 година

Ученици

1. Кристина Агот
2. Беата Бевревски
3. Николет Бондев
4. Начо Фико
5. Виктор Миланов
6. Стефка Ничева
7. Иван Новаков
8. Иван Розалинов
9. Виктория Сапунджиева

10. Николета Спинова
11. Марина Тютюнкова
12. Петра Владова

Студенти

1. Александра Байова
2. Анна Сапунджиева
3. Йордан Пенев Стойчев
4. Тюнде Тодоров

A Bolgár Országos Önkormányzat ösztöndíjasai a 2004/2005 tanévben

Középiskolások

1. Aggott Krisztina
2. Bebrevszky Beáta
3. Bondev Nikolett
4. Fikó Nacso
5. Milanov Viktor
6. Nicseva Sztefka
7. Novakov Iván
8. Rozalinov Iván
9. Szapundzsieva Viktória
10. Szpirova Nikoletta
11. Tyutyunkova Marina
12. Vladova Petra

Főiskolai és egyetemi hallgatók

1. Bajova Alexandra
2. Szapundzsieva Anna
3. Sztojcssev Penev Jordán
4. Todorov Tünde

BOLGÁR HÍREK

Betiltják a dohányzást a szórakozóhelyeken

2005. január 1-től tilos lesz a dohányzás az éttermekben, kávéházakban, bárokban és gyorséttermekben. A korlátozás a vendéglátó-ipari egység méretétől függ. 60 főnél kisebb helyen külön zónát kell elkülöníteni a dohányosok számára, a nagyobb helyeken pedig dohányos és nem dohányos termet kell kialakítani.

Anton Doncsev kapta a Szófiai Tudományegyetem nagydíját

Az Ohridi Szent Kelemen Tudományegyetem irodalmi nagydíját 2004-ben Anton Doncsev írónak ítélték oda, aki történelmi regényeivel vált ismertté. Már diákkorában elkezdett írni, regényei közül a Rodopei krónika magyar nyelven is megjelent.

Külföldi állampolgár is lehet polgármester

Azok a külföldi állampolgárok, akik legalább 5 éve élnek Bulgáriában, jelentkezhetnek polgármesternek a helyhatósági választásokon. A másik változás, hogy a külföldiek a jövőben földet is vásárolhatnak majd Bulgáriában, de a nem EU-s polgároknak többet kell fizetni érte.

Parvanov elnök vezeti a Darik Rádió listáját az „Év politikusa” címért
Őt Szolomon Paszi, Milen Velcsev, Ahmed Dogan és Szimeon Szakszkoburggotszki követi. A listára több mint 100 országos és helyi médium adta le a szavazatát. Az év eseményének az újságírók a tárgyalások lezárását tartják az EU-val, ezt követi Bulgária belépése a NATO-ba, a gyermekgyilkosságok, az iraki misszió és a Lim folyónál történt tragédia. A végső sorrendet a rádióhallgatók szavazati alapján alakítják ki.

Zabranяvat пушенето в кръчми След 1 януари от 50 до 300 лв. глоба за цигара

Пушенето в кръчми, кафенета, барове и заведения за бързо хранене е забранено от 1 януари 2005 година. Това предвижда правителствена наредба, която влиза в сила от началото на следващата година успоредно със Закона за здравето. Ограничението за заведенията за обществено хранене и развлечения зависи от тяхната големина. Ако местата в тях са до 60, може да се пуши само ако има обособени за целта зони. Обозначените „Маси за пушачи“ не бива да бъдат повече от половината от цялото заведение. Освен това по-малките кръчми и кафенета трябва да имат мощна вентилация. В по-големите заведения пушачите пък ще бъдат отделени в специални зали, който ще се маркират като „Зали за пушачи“. Пушенето е забранено още на закрити обществени места, както и на закрити работни места.

Антон Дончев получи голямата награда на СУ

Голямата награда за литература на СУ „Св. Климент Охридски“ за 2004 г. бе присъдена на писателя Антон Дончев. Ректорът проф. Боян Биолчев му връчи и Почетния знак на университета със синя лента и икона на свети Климент. Антон Дончев е известен със своите исторически романи и с интереса си към миналото. Той е роден на 14 септември 1930 г. в Бургас. Започва да пише разкази още като ученик, за да насочи по-късно усилията си предимно към историческите романи. Сред най-известните му произведения са „Пробуждане“ и „Време разделно“.

И чужденци ще стават кметове

И чужденци ще могат да се кандидатира за кметове в

България, реши парламентарната комисия за промени в конституцията, като прие поправки в основния закон. Председателят на комисията Камелия Касабова уточни, че кандидатите за кметове от чужбина трябва да са живели в България поне 5 години, за да могат да се кандидатира на избори. Приетата поправка дава възможност на чужди граждани да участват на всички нива в местното самоуправление. Чужденци ще могат да купуват земя у нас, реши още комисията. Собственост върху земеделски имоти ще могат да придобиват и граждани на страни извън ЕС. Те обаче ще плащат за земята по-скъпо.

Президентът Първанов води класацията на Дарик радио за Политик на годината

След него се нареждат Солмон Паси, Milen Velchev, Ahmed Dogan и премиерът Симеон Сакскобургготски. Гласовете си за тях са дали над сто национални и регионални медии. За събитие на годината пък журналистите са посочили приключването на преговорите с ЕС, приемането на България в НАТО, случаите на убийства от деца, мисията в Ирак и катастрофата при р. Лим. Крайните първенци ще бъдат определени от слушателите на радиото. Резултатите ще бъдат обявени в обзорното предаване „Седмицата“, когато на живо в студиото ще гостуват министрите Velchev и Паси.

България председател на ЕС през 2018 г.

България ще председателства Европейския съюз (ЕС) през периода от юли до декември 2018 г. Вчера страните-членки на ЕС се споразумяха за списъка на следващите председатели на съюза до 2020 г., съобщиха електронното издание Euobserver. Държавите,

председатели на съюза, се изират на ротационен принцип и основната им функция е да координират работата му. България и Румъния, чието присъединяване е предвидено за 2007 г., ще председателстват ЕС съответно през 2018 и 2019 г.

Вдигат цените на сватбите в София

От Нова година цените за сключване на граждански брак в София се увеличават. Според закона за гражданската администрация подписването е безплатно, но се начисляват такси за допълнителните услуги, които Столичният дом за радостни обреди предлага. Озвучаване на сватбения ритуал с музикален запис в делничните дни вече ще бъде 15 лв., а в събота и неделя – 20 лв. Досега таксата беше 10 лв. Ако двойката избере да има озвучаване от хор, трябва да заплати 20 лв. Предлагат се и нови услуги – музикален съпровод с йоника, флейта или цигулка, също срещу 20 лв. За първи път се предлага и провеждане на ВИП-сватби. Церемонията се извършва от 3 обредни лица, а за повече тържественост ще има не само хор, но и оркестър. Цената на този вид екстра е 230 лв. Подобна услуга е предвидена и за двойките, които не искат да помнят само обредничката от ритуалната зала и желаят да се оженят например в Ботаническата градина. След като са подписали в залата, за тях се разиграва театрално повторение на бракосъчетанието на избраното място. Цената за това удоволствие е 97 лв.

Нови приемни изпити в университета

Софийският университет „Св. Климент Охридски“ променя правилата за провеждане на два от най-масовите си изпити – по история на България и по

български език и литература, съобщиха вчера от висшето училище. На изпита по български кандидат-студентите ще избират между досегашната тема или съчинение (есе) върху цитат от литературно произведение. Въвеждат се два изпита по история – един предварителен, който ще се проведе през май. Той е равностоен на изпита по време на редовната кандидат-студентска кампания. Кандидат-студентът ще може да избира по-високата оценка от двата изпита.

Камери ще регулират трафика и паркирането в София

Трафикът и паркирането в София да се контролират чрез камери, разположени по основните кръстовища, предвижда проект на столичната общинска фирма „Паркинги и гаражи“. Според предварителните изчисления системата трябва да намали задръстванията с до 30%. Информацията от пътя ще се обработва в специален център за управление и контрол в реално време. Секунди след това ще се прераща към големи електронни табла, разположени по основните пътища. На тях ще се указва къде има свободни места в паркингите, както и най-прекият път до тях. Заради постоянното видеонаблюдение ще се повиши и сигурността на паркираните коли. Освен това на таблата ще се дава и полезна информация за скоростта на движение, при която шофьорите могат да се възползват от „зелената вълна“, метеорологични данни, както и моментното състояние на пътя. Предвижда се първоначално да се обхванат около 100 „горещи“ кръстовища и паркинги в центъра от общо 500. Изграждането на първия модул ще продължи около 6 месеца.

Bulgária 2018-ban lesz az EU elnöke

Bulgária 2018 júliusától decemberéig tölti majd be az EU elnöki tisztségét. Az tagállamok rotációs rendszerben váltják egymást a poszton, és a legfőbb feladatuk az Unió munkájának koordinálása.

Új felvételi vizsga az egyetemen

A Szófiai Ohridi Szent Kelemen Tudományegyetemen változnak a két legtömegesebb vizsga – a bolgár nyelv és irodalom, valamint a Bulgária történelme tantárgyak szabályai. A bolgár nyelv és irodalom vizsgán a jelöltek választhatják az eddigi témákat, de lehetőségük nyílik egy irodalmi idézetről is esszét írni. Történelemből bevezetnek egy előzetes vizsgát, amelyre május hónapban kerül sor, és ugyanolyan értékű, mint a nyári felvételi vizsga. A jelentkezők a jobb jegyet választhatják a két vizsga eredménye közül.

Kamerákkal szabályozzák majd a forgalmat és a parkolást Szófiában

A szófiai Parkoló és garázsok cég a legforgalmasabb kereszteződésekben kamerákat kíván felállítani, amelyekkel azt várják, hogy akár 30%-kal is csökkentik majd a torlódásokat. A kamerák által továbbított információ egy speciális központban kerül feldolgozásra, amely néhány másodperc alatt továbbítja az információt a főútvonalakon elhelyezett nagy elektromos táblákhoz, amelyekeken megjelenik, hol vannak szabad parkolóhelyek, valamint az autók számára ajánlott sebesség a „zöld hullám” eléréséhez. Az első időszakban az 500 legforgalmasabb kereszteződés közül 100-ban kívánnak ilyen berendezést üzembe helyezni.

ЗА ВАС, ДЕЦА

Зимна песничка

Над смълчаните полета
поят медени звънчета.
Писана шейна премина
бялата пъртина.
Зън зън, зън, зън
зън, зън, зън, зън,
бялата пъртина.

Бягат кончета игриви,
мятат заскрежени гриви,
път из преспите се вие,
в селото се крие.
Зън зън, зън, зън
зън, зън, зън, зън,
в селото се крие.

Къщички в снега се гушат,
а коминчетата пушат,
сякаш баби са запрели
пухкави къдели.
Зън зън, зън, зън
зън, зън, зън, зън,
пухкави къдели.

Димитър Спасов

През прозореца

Откъде сте долетели
толкоз чисти, толкоз бели-
зимни пеперуди мили-
вий, снежинки белокрили?

Тъй ли чисто, тъй ли бяло
горе е небето цяло
и така ли тихо, мирно
там валите вий безспирно?

През прозореца ви гледам-
наваляхте цяла педя.
Дървесата и лехите
бял цвят китно ги накити!
Хора, улици и къщи
сякаш че не са те същите
толкова разхубавели,
пременени, чисти, бели...

Ех, и аз не мога вече
тъй да гледам отдалече!
Весел смях и вик се чува
вън децата пак лудуват!

-Ида! Ида! Ей сегичка
ще си грабна аз
шейничката

Чай контра грип**Отвара от шипки**

Продукти: 40 г шипкови
люспи, 80 г захар, 1,4 л вода
Оставяме водата да кипи 5
минути в отворен съд.
Слагаме измитите шипкови
люспи и варим 25-30 минути,
като покриваме съда.
Сваляме съда и го оставяме
на прохладно място няколко
часа. Прецеждаме го и сла-
гаме захарта. В 1 чаена чаша
отвара приготвена от шипки
по този начин се съдържа 50
мл витамин С.
По същия начин приготвяме
чай и от сушени боровинки
или сушени дренки.

**Чай от сушени ябълкови
кори**

Продукти: 40 г ябълкови
кори, 80 г захар, 1 л вода
Сваряме ябълковите кори
във водата. Прецеждаме и
подслаждаме със захарта.

Чай от копър

Продукти: 25 г копър, 1,25 л
вода
Попарваме копъра с кипяща
вода и го оставяме да престои
5-10 минути, след което го
прецеждаме и подслаждаме
със захар или мед.

Чай от мента или лайка

Продукти: 12 г листа от
ментата или лайка, 1 л вода
Попарваме ментовите листа
(лайката) с определеното
количество кипяща вода.
Покриваме съда и го остав-
яме да престои 5-10 минути,
след което го прецеждаме.
Чая може да подсладим с мед
или захар.

**След новогодишния
купон-отново свежи,
макар и уморени**

Колкото по-бурна е нощта,
толкова по-трудно ставаме от
леглото (особено когато сме
попрекалили). Ето няколко
прости класически хватки, с
помощта на които лесно и
бързо можем да се отървем
от бученето ан ушите или
сините кръгове под очите.

Сложете си дневна маска.
Идеални за цел са тези, които
съдържат ябълка.

* разбърквате 2 супени лъжи-
ци настъргана кисела ябълка
с 1 чаена лъжичка царевично
нишесте и 1 разбит на сняг
белтък. Нанасяте получената
смес върху лицето и шията и
след 15 минути омивате мас-
ката с хладка вода

** към 1 настъргана ябълка
добявате 1 чаена лъжичка
зехтин или прясно неварено
мляко. Получената каша на-
насяте върху лицето и шията
си. След 30 минути измивате с
хладка вода.

Сладката ябълка е добро коз-
метично средство за суха ко-
жа, а киселата, която свива
порите – за мазната.

След като сложите маската,
веднага се потопете във вана-
та за да се разтоварите.

Нищо няма да ви освежи така
добре, както чистият въздух.

Киселите караставички (тур-
шията) балансират набързо
солта в кръвната ви картина.

Студеното избистря главата.
Не се тъпчете веднага с анал-
гин. Разхладете слепоочията.
Ако имате под ръка маска за
лед, слагате я за 10 минути

във фризера, след което за 15 минути върху очите.

Ако краката ви започнат да изтръпват и парят след нощта, прекарана с танци, помага само ако ги потопите в леген с топла солена вода.

Подсушете ги внимателно и

след 20 минути ги намажете с крем.

Дългите празнични нощи особено засягат очите. Така че преди да се гримирате, трябва да се погрижите за тях, като ги намажете с крем.

Пълнена зелка със свинско месо.

Продукти: 1 средно голяма кисела зелка, 1/4 кг нетлъсто свинско месо, 2 глави лук, черен и червен пипер, 6 супени лъжици мас, 1 чаена чаша бульон, 1 супена лъжица доматино пюре.

Приготвяне: Зелката се почиства, ще остър нож се издълбава средата. Месото се нарязва на малки парченца. Запържва се ситно нарязан лук в малко мазнина. Поръсва се с черен и червен пипер. Зелката се напъзва. Със здрав бял конец се обвързва, за да не се разпадне. Отделно в дълбока тенджерка се сгорещавят няколко супени лъжици свинска мас. Слага се зелката, прибавя се бульонът. Капакът се захлупва и ястието се поставя да се задуши. През 5 минути зелката се облива със сока, който е пунала. Накрая се добавя размитото с вода доматино пюре. Готовата зелка се изважда в чиния. Залива се със сока.

Hússal töltött káposzta

Hozzávalók: 1 közepes nagyságú savanyúkáposzta-fej, 1/4 kg sovány sertéshús, 2 fej hagyma, bors, pirospaprika, 6 evőkanál zsír, 1 teáscsésze húslé, 1 evőkanál paradicsom puré.

Elkészítés: A káposztát megtisztítjuk, és egy éles késsel kivájjuk a belsejét. A húst apróra vágjuk, és az apróra vágott hagymával kevés zsiradékban megpirítjuk. Sóval, borsal és pirospaprikával ízesítjük. Megtöltjük a káposztafejet, és cérnával átkötjük, hogy szét ne essen. Egy mély lábosban egy kis zsiradékot megforrósítunk, belerakjuk a megtöltött káposztát, és ráöntjük a húslévet. Lefedjük és pároljuk, közben a káposztát 5 percenként meglocsoljuk a lével. A végén ráöntünk egy kevés vízzel hígított paradicsompurét. A kész káposztát kirakjuk egy tálra és ráöntjük a levét, amelyben főtt.

ЗА ВАС, ДЕЦА

и се вам, снежинки,
вричам,
до довечера да тичам!

Елисавета Багряна

Снежният човек

Като пух е нежен
този сняг и мек..
Дружно правим снежен,
ей такъв човек.
О, как гледа зорко
с въглени-очи!
На лицето -- морков
вместо нос стърчи.

Гледайте го! Вперил
поглед и мълчи!
Слънце, а трепер!
Страх го е... Личи.

Мълком той се стяга,
готви се за път.
Кани се да бяга
в някой горски кът.
Ще се понадигне
като падне мрак.
Но дали ще стигне!
Сам! С едничък крак!...

Калина Малина

Зимен сън

Зимна вечер губер бял размята,
спи ми, малко зрънце, под земата,
спи и слушай как незнайни хали
свирят в мрака с ледени кавали!

Не тъгувай ти за ясно лято,
ни за ниви със коси от злато,
не тъгувай, че е заледено
твоят стръкче свежо и зелено!

Спи и слушай, спи и чакай в мрака
да пристигне с блага вест южняка
ще видиш как ще пръпнат луди
пак пчелици, птички, пеперуди,
и ще видиш как на кон от злато
пак ще дойде огненото лято.

Асен Разцветников

Дружество на българите в Унгария Magyarországi Bolgárok Egyesülete
1097 Budapest, Vágóhíd u. 62, tel. 216-6560
Българско републиканско самоуправление Bolgár Országos Önkormányzat
1093 Budapest, Lónyay u. 41, tel.: 216-4210
Столично българско самоуправление Fővárosi Bolgár Önkormányzat
1093 Budapest, Lónyay u. 41, tel.: 216-4211
Посолство на Република България Bolgár Köztársaság Nagykövetsége
1063 Budapest, Andrásy út 115, tel.: 322-0836, 322-0824
Български православен храм „Св. св. Кирил и Методий“
Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Pravoszláv Templom
1097 Budapest, Vágóhíd u. 15, tel.: 215-0039
Български културен институт Bolgár Kulturális Intézet
1063 Budapest, Andrásy út 14, tel.: 269-4246
Българо-унгарско средно езиково училище „Христо Ботев“
Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium
1062 Budapest, Bajza u. 44, tel.: 474-0536, 474-0537
Българско училище за роден език
Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola
1093 Budapest, Lónyay u. 41, tel.: 216 42 11

С ГРУП до България

- всеки вторник, сряда, петък и събота от Будапеща за София в 17.00 от автогара Неплигет
- всеки понеделник, вторник, четвъртък и петък от София за Будапеща в 16.30 от автогарата при Централна гара
- билети се продават в Българския културен институт и в касите на ВОЛАНБУС в цялата страна

GROUP autóbuszjárat Bulgáriába

- minden kedden, szerdán, pénteken és szombaton Budapestről Szófiába
17.00 órakor a népligeti autóbusz-pályaudvarról
- minden hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken Szófiából Budapestre 16.30-kor a Központi Pályaudvar előtti új autóbusz-pályaudvarról
- jegyek kaphatók a Bolgár Kulturális Intézetben és a VOLÁNBUSZ jegypénztáiraiban

Слушайте българското предаване по Унгарското радио всяка сряда от 21.30 часа

Новини от България и из живота на българската общност в Унгария, актуално интервю, българска музика.
За Будапеща: по програма „Кошут“ на средни вълни 873 клхц; Дебрецен – 91,4 мгхц; Мишколц – 1116 клхц;
Печ – 873 клхц, 101,7 мгхц.

Гледайте предаването „Рондо“ на Унгарската телевизия

всеки последен четвъртък от месеца по MTV от 14.00 часа (повторение: събота по M2 от 12.00 часа)

Български вестни, декември 2004 г.

Издание на Българското републиканско самоуправление

1093 Будапеща, ул. Лоняи 41

Редакция: Андреа Генат (главен редактор), Моника Тютюнкова, Светла Кьосева

Отговорен издател: Данчо Мусев

Цена 50 форинта

Издава се с подкрепата на Фонда за национални и етнически малцинства в Унгария и на Българските самоуправления в IV, IX, XI, XIII, XIV, XV, XVIII и XXIII район на Будапеща, в Сигетсентмиклош, Дунахараста, Печ и Дебрецен

Bolgár Hírek, 2004. december

A Bolgár Országos Önkormányzat kiadványa

1093 Budapest, Lónyay u. 41

Szerkesztőbizottság: Genát Andrea (főszerkesztő), Kjoszeva Svetla, Tyutyunkov Mónika

Felelős kiadó: Muszev Dancso

Ára: 50 Ft

Megjelenik a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségéért Közalapítvány, a IV., a IX., a XI., a XIII., a XIV., a XV., a XVIII., a XXIII., a Szigetszentmiklósi, a Dunaharaszti, a Pécsi és a Debreceni Bolgár Kisebbségi Önkormányzat támogatásával.

ISSN 14163098